

Regulamin prowadzenia spraw w Urzędach Miar.

Świadcstwo ekspertyzy

wydaje się w wypadkach następujących:

- I) do spraw sądowo-karnych,
- II) na dowód dokonania pomiaru lub ekspertyzy narzędzia miernicze-
go (niezależnie od tego, czy było ono legalne, rzetelne, lub legalizowane).

Świadcstwa takie wydaje się na blankietach K 7; w razie, jeżeli rodzaj sprawy wymaga dłuższego opisu — na zwyczajnym papierze, lecz według układu, przyjętego w blankietach. Świadcstwa ekspertyzy otrzymują własną numerację, numera rozpoczyna się lit. E, po której następują dwie ostatnie cyfry roku budżetowego, wreszcie numer porządkowy.

Tekst blankietu wypełnia się w sposób, wskazany przez następujące wyjaśnienia i przykłady: 1) Pieczętka Urzędu z tytułem, adresem, Nr. telefonu; 2) w tutejszym Urzędzie, w fabryce N. N., w sklepie X. X.; 3) nadesłanych dn. przy piśmie Nr. przez; zatrzymanych przez tut. Urząd; zgłoszonych przez p.; 4) i 5) przymiaru — 1 m, odważnika — 5 kg, wagi — 100 kg; 6) Krótki opis konstrukcji (jeżeli narzędzie jest legalne, wystarczy to zaznaczyć; w razie przeciwnym, wskazać wybitniejsze cechy nielegalności), odnotować także, czy narzędzie jest legalizowane (tylko w razie, jeżeli cecha jest niewygasła); 7) Patrz załączone przykłady. 8) W wypadku pod I) w luce tej wypisać należy znamiona narzędzi według art. 14 (Przep. ob. w miern. 0,2), np. nielegalne albo nierzetelne i nielegalizowane albo nierzetelne, albo nielegalne i nielegalizowane i t. p. Na jednym i temsamem świadectwie w 4) mogą być wspólnie opisane tylko takie narzędzia, które wszystkie posiadają jednakowe znamiona wg art. 14 (Prz. ob. w m. 0,2). W razie, jeżeli w jednej i tejże samej sprawie część narzędzi jest np. nielegalna, a część tylko nielegalizowana, wydać należy dla każdej z tych grup oddzielne świadectwo ekspertyzy. W wypadku pod II) należy postępować według okoliczności sprawy i uprawnionych życzeń zainteresowanego. 9) Adnotacja, gdzie pozostaje przyrząd i w jakim stanie (np. opłombowano). 10) Pieczęć Urzędu. 11) Podpis Kierownika Urzędu lub urzędnika, upoważnionego przez Nadinspektora. Język świadectw ekspertyzy winien być dokładny, jednakże, ze względu na ich przeznaczenie, winien być również zrozumiały dla niespecjalistów.

Blankiet świadectwa ekspertyzy (w zmniejszeniu) podany jest na stronie następnej. Wielkość blankietu — półarkusza form. kancelaryjnego. Szerokość druku — 16,5 cm. Margines lewy — 5 cm, prawy — 1 cm, dolny — 5 cm.

Przepisy obowiązujące w miernictwie

czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa dnia 15 maja 1920 r.

Nr 28

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 6 mk.

1) d. 192..... r.

Świadectwo Ekspertyzy.

Nr. E 2.....

Dnia..... 192..... r. dokonano w 2).....

..... 2) ekspertyzy 3)

..... 3) następując..... przedmiot.....

1. 4)..... 4) oznaczenie:..... 5)

2..... "

3..... "

4..... "

5..... "

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: 6).....

6)

b) Rezultat sprawdzenia: 7).....

7)

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot..... te..... uznano za:

8)

8)

Dekret o miarach art. 14 (Dz. Pr. 1919r. Nr. 15 poz. 211), Kod. Kar. art.

Przedmioty te 9).....

9)

10)

11)

Przykłady wydanych świadectw (odpisy częściowe)

(według świadectw b. Urzędu Miar st. m. Warszawy 1916 — 1919¹r.)

1.

.....

1. 1 pojemnika oznaczenie: brak

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Pojemnik nielegalizowany.

b) Rezultat sprawdzenia: Pojemnik jest **za mały** w stosunku do $\frac{1}{2}$ litra (kwarty), jako najbliższej dozwolonej wielkości, o **120 cm³** (uchybiecie dopuszczalne dla $\frac{1}{2}$ litra (kwarty) wynosi 5 cm³).

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany.**

.....

2.

.....

Dnia 19 lipca 1919 r. dokonano w tutejszym Urzędzie ekspertyzy nadesłanego dn. 18 b. m. przy piśmie Nr. 1902 przez Komisarjat XII Okręgu Mielicy Miejskiej m. st. Warszawy następującego przedmiotu:

1.	odważnika	oznaczenie:	$\frac{1}{2}$ f.
2.			
3.			
4.			
5.			

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Przepisowe; legalizowany (cecha ros. 1914 r.)

b) Rezultat sprawdzenia: Ciężar w granicach dopuszczalnych uchybień obiegowych.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **odpowiadający przepisom obowiązującym.**

Ustawa o miarach art. 35, Kodeks karny art. 363.

Przedmiot ten zwrócono do Komisarjatu, jako kwalifikowany do zwrotu właścicielowi.

.....

3.

.....

Dnia 18 paźdz. 1916 r. dokonano w tutejszym Urzędzie ekspertyzy nadesłanych dn. 17 b. m. przy piśmie Nr. 1922 przez Sąd Pokoju 3 Okręgu st. m. Warszawy następujących przedmiotów:

1. odważnika oznaczenie: 5 f.

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Zabronione wgłębienie i wywiercona dziura we dnie. Nielegalizowany.

b) Rezultat sprawdzenia: Rzetelny.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny i nielegalizowany.**

.....

4.

.....

1.	1	odważnika	oznaczenie:	1 f.
2.	1	"	"	1 f.
3.	1	"	"	20 f.

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Odważnik Nr. 1 posiada pod spodem zabronione wgłębienie oraz, prócz tego, rozmyślnie **wywierconą dziurę**. Odważnik Nr. 2 posiada pod spodem zabronione wgłębienie. Odważnik Nr. 3 zardzewiały i obrośnięty brudem, dno z wytoczoną dziurą; zardzewiały. Wszystkie odważniki nielegalizowane.

b) Rezultat sprawdzenia: Odważnik 1) jest za lekki o 11,15 gramów!!! Odważnik 2) jest za lekki o 2,09 gramów! (Dopuszczalne uchybienie obiegowe dla odważników 1 f. wynosi 0,444 grama). Odważnik 3) jest za lekki o 62,5 g! (Dop. uchyb. dla 20 f: 8,9 g).

WNIOSKI. Wobec powyższego przedmioty te uznano za: **nielegalne nierzetelne i nielegalizowane**.

.....

5.

.....

1. odważnika oznaczenie: brak

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Nielegalny kształt cylindryczny z galką. Dno z wytoczoną dziurą, prócz tego dziura wybita.

b) Rezultat sprawdzenia: Ciężar wynosi 4 f. ros. mniej 39 g. (Odważniki najbliższych legalnych wielkości są: 3 f. ros. i 5 f. ros.) **Wielkość nielegalna**.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany**.

.....

6.

.....

1. 1 odważnika oznaczenie: brak

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Odważnik nielegalizowany, pod pałakiem posiada wydłubaną dziurę o głębokości 27 mm; pod spodem posiada wywiercone zagłębienie.

b) Rezultat sprawdzenia: Odważnik, który według wymiarów przedstawia wzorzec 1 funta ros., jest od niego lżejszy o 8,45 grama. Dopuszczalne uchybienie obiegowe wynosi dla takiego odważnika 0,444 grama.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany**.

.....

7.

.....

1. 1 bochenka chleba oznaczenie: —

2. 1 bochenka chleba „ —

a) Charakterystyka konstrukcji i stan:

b) Rezultat sprawdzenia: 1) waży 82,5 dkg, 2) waży 82,9 dkg.

.....

8.

.....

1. 1 wagi prostej równoram. oznaczenie: 2 kg.

2. 1 „ „ „ „ 2 kg.

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Wagi równoram., proste, wiążące. 1) Noże stalowe, na których powinny być zawieszony szalki, są wyjęte, a szalki zawieszony na kółkach z drutu. Strzałka do wskazywania równo-

wagi złamana. 2) Szalki pogiete. Łańcuszki szalek posztukowane niejednolicie. Haki od szalek zamknięte dodatkowo drutem z powodu złej konstrukcji.

9.

1. 1 wagi belkowej oznaczenie: brak

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Waga niecechowana; w miejscach zawieszenia szalek osadzone są zwyczajne sztyfty zamiast noży stalowych; zamiast jednego łańcuszka zawieszony szpagat; zamiast szalek zawieszono talerz i blaszane pudełko. Waga zupełnie zniszczona i zardzewiała i nie może być nawet rozpatrywana jako przyrząd mierniczy.

b) Rezultat sprawdzenia: Waga nie nadaje się do odważania.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany**.

10.

Świadcetwo ekspertyzy.

Dnia 10 października 1916 r. dokonano w tutejszym Urzędzie ekspertyzy zatrzymanego przy rewizji, przez tenże Urząd dokonanej, następującego przedmiotu:

1. wagi belkowej oznaczenie: brak

2. "

3. "

4. "

5. "

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Waga nielegalizowana. W miejscach zawieszenia szalek znajdują się okrągłe kołki zamiast noży stalowych. Jeden z końców belki wagi jest przedłużony w ten sposób, że można założyć na niego haczyk, służący do zawieszenia szalki, zacisnąć go trwale w tym położeniu i wtedy to ramię belki, jako dłuższe, wymaga mniejszego obciążenia. Przy rewizji haczyk ten znaleziono w powyższym położeniu.

Podłużny przekrój belki. Haczyk założony na belkę.

b) Rezultat sprawdzenia: przy obciążeniu 2 kg: Jeżeli haczyki znajdują się w położeniu zwykłym, uchybienie wynosi 5 gramów; jeżeli zaś wspomniany haczyk założyć na wydłużony koniec belki, — aż 240 gramów. Dopuszczalne uchybienie nie powinno przekraczać 4 gramów.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany**.

Ustawa o miarach art. 35, Kodeks karny art. 363.

Domniemane jest oszustwo.

Przedmiot ten załącza się przy niniejszym wraz z protokołem rewizji.

11.

1. 1 wagi belkowej oznaczenie: do 5 f.

2. 1 wagi belkowej " 2 kg

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Waga nielegalizowana. Uszka do zawieszania szalek są połamane, szalki są zawieszane na drutach. W dolnej części jarzemka od zawieszenia wagi brakuje części łącznej. Waga jest

bardzo zniszczona i nie może być nawet rozpatrywana jako przyrząd mierniczy. 2) Waga nielegalizowana; strzałka pocięta; szalki pogniecione; belka skrzywiona.

b) Rezultat sprawdzenia: 1) Waga nie nadaje się do odważania. 2) Do doprowadzenia nieobciążonej wagi do właściwego położenia równowagi (wytarowania) należy obciążyć jedną z szalek 2-ma gramami. Przy pełnym obciążeniu uchybienie wagi znajduje się w granicach uchybień obiegowych; przy $\frac{1}{10}$ pełnego obciążenia uchybienie wynosi 2 gramy, zamiast 800 miligramów.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmioty te uznano za: **nielegalne, nierzetelne i nielegalizowane.**

12.

M. m. st. W.

Warszawa, d. 28 listopada 1916 r.

URZĄD MIAR

st. m. Warszawy

Warszawa, Piękna 66-a.

Nr E 16/51.

Świadectwo Ekspertyzy.

Dnia 28 listopada 1916 r. dokonano w tutejszym Urzędzie ekspertyzy nadesłanego dn. 28 b. m. przy piśmie Nr. 7953 przez Komisarjat XI Milicji Miejskiej st. m. Warszawy następującego przedmiotu:

1. wagi stołowej oznaczenie: 10 kg

2. ----- " -----

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Waga systemu Be-ranger, legalizowana (w 1914), zardzewiała.

b) Rezultat sprawdzenia: Rzetelna w granicach uchybień obiegowych. (Obojętne położenie równowagi w kącie po obu stronach wyznaczonego położenia równowagi. Kąt ten przesuwają się na jedną stronę wyznaczonego położenia równowagi pod wpływem obciążenia dodatkowego mniejszego od dop. uchybienia obiegowego).

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **odpowiadający przep. obowiązującym.**

Ustawa o miarach art. 35, Kodeks karny art. 363.

Przedmiot ten zakwalifikowano do zwrotu właścicielowi.

13.

1. 1 wagi stołowej oznaczenie: 5 kg

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: legalizowana (w 1917 r.), utrzymana nieporządnie, skutkiem czego zardzewiała i pokryta brudem.

b) Rezultat sprawdzenia: Skutkiem zardzewienia noży i panewek obojętne położenie równowagi, skąd wynika błąd do 30 gramów przy pełnym obciążeniu (dopuszczalne uchybienie obiegowe 10 g).

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nierzetelny.**

Ustawa o miarach art. 35, Kodeks karny art. 363.

Przedmiot ten pozostawiono do dyspozycji władz sądowych; skasowano cechę Urzędu.

14.

.....
1. wagi dziesiętnej oznaczenie: 100 kg

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: Nielegalizowana. Ciężarek tarownika formy nielegalnej, brak śrubki mocującej. Belka główna kształtu nielegalnego. Waga utrzymana nieporządnie i silnie pordzewiała.

b) Rezultat sprawdzenia: Obojętne położenie równowagi. Uchybienia w czułości przekraczają granice dozwolone.

WNIOSKI: Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **nielegalny, nierzetelny i nielegalizowany**.
.....

15.

.....
Dnia 3 września 1918 r. dokonano w magazynie opalowym Wydziału zaopatrywania Magistratu m. st. Warszawy przy ul. Stalowej Nr. 40, na skutek zgłoszenia N fabryki wag NN ekspertyzy następującego przedmiotu:

1. 1 wagi wagonowej oznaczenie: 30 t

a) Charakterystyka konstrukcji i stan: legalizowana (w 1918 r.) waga systemu Howe Standard R. R. Track Scale.

b) Rezultat sprawdzenia: Przy pełnym obciążeniu wagi przy obciążaniu na węgly po 1 tonnie, różnica pomiędzy kolejnymi obciążeniami nie przewyższa $\frac{1}{1000}$ nośności. Przy sześciokrotnym obciążeniu wagi wagonem nadawanym, ważącym 10 tonn, a który wpychany był na pomost wagonowy z jednej i drugiej strony i ważony na środku i obu końcach pomostu, różnica między dwoma któremikolwiek z tych odważań nie przekraczała $\frac{1}{2000}$ obciążenia.

Czułość wagi

WNIOSKI. Wobec powyższego przedmiot ten uznano za: **odpowiadający przepisom obowiązującym**.
.....

16.

.....
Dnia 25 listopada 1916 r. dokonano ekspertyzy na stacji X kolejki N na żądanie Komisji Uprawy Gruntów Podmiejskich M. m. st. Warszawy, zgodnie z odezwą z dn. 22.XI. Nr. 86

1 wagi wagonowej oznaczenie: 7000 kg
.....

b) Rezultat sprawdzenia: Przy równomiernym rozłożeniu obciążenia na całej platformie waga wskazywała nieznaczne usterki. Natomiast przy dalszym sprawdzaniu okazało się, że waga wykonana jest w ten sposób, że może wskazywać ciężar większy lub mniejszy od rzeczywistego w zależności od tego, w którym końcu pomostu będzie umieszczony ciężar. Mianowicie ten sam wagon ustawiony z lewej strony (dla obserwatora, stojącego na platformie i zwróconego twarzą do budki wagowej) waży 4 t, na prawym końcu platformy waży 4,8 t, która to różnica stanowi $\frac{1}{5}$ (zamiast $\frac{1}{500}$) obciążenia. Oprócz dwóch końców, badano również cztery środkowe położenia wagonu i stwierdzono stopniowy „przyrost” wagi ciężaru z lewa na prawo.
.....

~~4000~~
~~2000~~

20
10

5,000